

Sang President Thomas S. Monson

Tehnpas Sarawi— Serepen Sampah

Kapai me keieu kesempwal oh keieu lapalap me wia kisehn towehda Mwomwohdiso iei kapai kan me kitail kin alehdi nan tehnpas sarawi kan en Koht.

Rieiko, I kapwilwehng kumwail ei limpoak oh rahnmwahu ong emen emen kumwail oh peki Samatail Nanleng en ketin kaweid ei madamadau oh ei lokaia ni ei pahn padahk ong kumwail rahnwet.

I pahn tepikihda mahs ire ehu de riau me pid mahsen kaselel kan me kitail rongehr menseng wet sang Sister Allred oh Bishop Burton oh mehteikan me pid pwurokirahm en welfare en Mwomwohdiso. Ni duwen me sansalehr, pahr wet wia keisihsek-limau en pahr en pwurokirahm kamarainda wet, me kapaiadahr mour en me tohto mehlel. I iang paieki pein ese ekei irail ko me iang tapiada doadoahk lap wet—ohl akan me diren limpoak oh kin kilengwei mwowe.

Ni duwen me koaros Bishop Burton oh Sister Allred oh mehteikan koasoiahda, bishop kepwukoahki apwalih irail akan me anahne sawas me kin kousoan nan irepen ah ward. I iang paiekihdi pwukoa wet ni ai wia Bishop men me pwulopwul

mehlel nan Salt Lake City nan ward ieu me towe meh kid weliakan, me iangahki lihdi weliakan-pahmen. Mie me tohto me anahne sawas. I inenen kalahnganki pwurokirahm en welfare en Mwomwohdiso oh sawas en Pwihn en Sawas en Lih oh pwihn kan en Priesthood.

I kadehdehda me program en welfare nan Mwomwohdiso en Sises Kraiss en Souleing en Imwin Rahn Akan kamarainda sang Koht Wasalalalahpie.

Met riei ohl akan oh lih akan, tiepene wet wiahier kesiluh en pahr mwurin ei utuhtdahn wia President en Mwomwohdiso. Mehlel me pahr pwukat inenen kediroppw, direki kahpwal tohto ahpw pil kapai tohto. Ansou mwahu me I ahnikihdi en kasarawih oh kasarawihsapahl tehnpas sarawi kan iang wia me keieu kaperen oh sarawi en kapai pwukat, oh iei me pid tehnpas sarawi kan me I men koasoiahieng kumwail rahnwet.

Nan kapokong lap en nan October pahr 1902, President en Mwomwohdiso Joseph F. Smith kasalehda

nan eh padahk en ritingada duwen koapwoaroapwoar me ehu rahn kitail pahn ahniki Tehnpas Sarawi kan me pahn kokouda nan wasa tohto en sampah pwe en mengeieng aramas akan.”¹

Nan keieun sounpar epwiki limeisek mwurin kokoudahn Mwomwohdiso, sang pahr 1830 lel 1980, tehnpas sarawi meh 21 kokouda, me iangahki Tehnpas Sarawi en Kirtland, Ohio, oh Nauvoo, Illinois. Karasahieng met sounpahr 30 sang 1980 kohdo, me tehnpas sarawi meh 115 kokouda oh kasarawihla. Iangahki tehnpas sarawi siluh me pakairda aiohu, mie pil tehnpas sarawi rieisek-weneu wie kokouda de mih nan irair kan mwohn te kokouda. Nempe pwukat pahn wie lalaudlahte.

Koapwoaroapwoar me Joseph F. Smith ahniki nan pahr 1902 wiewiahlahr mehlel ieu. Me se kupwurki iei en wiahda tehnpas sarawi en kere-nohng neitail towe kan ni uwen me kak.

Ehu tehnpas Sarawi me wihwiawi iei me mih Manaus, Brazil. Sounpar kei samwalahro I wadekada duwen towe kei meh pohnangin epwiki, ahr mweselsang Manaus, nan werengen wahl en Amazon, pwehn seiloakih tehnpas sarawi me keieun keren, me mih nan São Paulo, Brazil—kerenieng mwail 2,500 (4,000 km) sang Manaus. Souleing pwoson pwuko seiloangki pwoht rahn pahieu nan pillap akan en Amazon. Ni arail kaimweskiala seiloak en nan pillap, re apw iangada pwoas koait ieu oh seiloangki rahn siluh—nan ahl ekei me padpadin, sohte nohn kanarail mwonge, oh sohte wasahn meir mwahu. Mwurin

rahn oh pwohng isuh, re apw lelahng ni tehnpas sarawi en São Paulo, wasa me tiahk sarawi oh poatoapokat ahpw wiawi. Uhdahn ahr pwuro pil apwal duwehte. Ahpw re alehdier tiahk sarawi kan oh kapai kan en nan tehnpas sarawio, oh mendahte eh solahr neirail sent, ihr peinihr, ahpw audaudki ngenen tehnpas sarawio oh pil diren kalahnganki kapai kan me re alehdier.² Met, pahr tohto kei mwuri towe kan en nan Manaus wie pereperen ni ahr kilang pein arail tehnpas sarawi eh wie kokouda ni keilen pillap en Rio Negro. Tehnpas sarawi kin wahdohng peren rehn towe kan kan sohte lipilipil wasa re kin kokouda ie.

Tohnmeteri kan me wiawihda pwe kapai en nan tehnpas sarawihkan en kin kak alahldi kin ansou koaros sair loalei oh kin kahrehieng kaweliakapw en ai kalahnganki tehnpas sarawihkan.

I men ehukiheng kumwail koasoaiepen Tihi oh Tararaina Mou Tham oh neira seri ehk. Peneineio pwon towehla Mwomwohdisoht nan pahr 1960 ni misinerihko ahr lel ni arail deke, me mih mwail 100 pali kapi en Tahiti. Ekis keieng re ahpw inangiadahr kapai en peneinei soutik me katengtengpene nan tehnpas sarawi.

Ni ansouo, ih Tehnpas me keieun karanih irail iei me mih nan Hamilton New Zealand, daulih mwail riekid limepwiki pali-eir en pali kapi, me sounpihrte me kin kak lella ie. Soangen peneinei lap wet, me kin doadoahk arail mour, me kin kousoan nan math ieu, sohte neirail sent en pwain neirail dikid, oh pil sohte nohn elen koadoahkehda pweine ni arail dekehn nan Pasipiko. Eri, Brother Mou Thamoh nah pwutak Gerard ahpw wiahda pilipil apwal ieu ira en iang emen nah pwutak doadoahk nan wasahn weir mehn wia mete nan New Caledonia, mwail 3,000 pali kapi. Kompanio kin pwain pweinen kohla wasao ahpw sohte pweinen pwuro.

Ohl silimen en peneinei en Mou Tham ahpw doadoahngki sounpar

pahieu nan wasahn weir mehn wie meteho, weweir oh pwokopwok takai kan. Brother Mou Tham kelehpw me kin kak pwurala sapwarailo pak ehu nan pahr ehu o kin kihdi nah pwutangko nan New Caledonia.

Mwurin sounpar pahieu en doahk katinsau-medek, re apw kihpenehr pweinerail en kohla nan tehnpas sarawi en New Zealand. Peneineio pwon iang mih mwo, ihte emen serepein me sohte iang irail. Re ahpw katengtengpenehr ong met oh mour soutuk popohl ieu me soh kawehwehpe.

Brother Mou Tham pwurasang nan tehnpas sarawi oh inenlang New Caledonia oh koadoahkehki sounpar riau pweinen nah serepein me sohte iang irail ni tehnpas sarawio—serepein pwopwoud men oh nah seri oh eh pwoud.

Nan pahr kei mwuhr, Brother oh Sister Mou Tham inangiada ira en papah nan temple. Sang ni temple en Papeete Tahiti kokoudahr oh kasarawialahr, ira wiahier ara misin pak riau mwo.³

Rieiko, temple kan kaidehn takaite de pwelin katengtengte mwo. Re audaudkihda pwoson oh kaisihsol. Re wiawihkihda diren kahpwal oh kadehde. Re kasarawihla sang ni tohnmeteri oh papah.

Keieun Temple me wiawihda nan rahnpwukat iei temple en Kirtland, Ohio. Soulengko inenen paisuwed ansouo, ahpw Kauno poahngoakih re en kawada temple, irail eri kawada. Elder Heber C. Kimball intingihdi “Kaunohte me mwahngih wen apwal oh kahpwal kan me se diaredi pwe se en kak kanekehla doahk wet.”⁴ Ahpw mwuhr, mwurin medek koaros me re loieng pwe re en kak kanekehla, irail ahpw pekous sang nan Kirtland Ohio oh arail temple o. Re ahpw diar wasa en keiru—mendahte ahr pahn sohte teng—ni keilen pillap en Mississippi nan Illinois. Re kahdanki wasahn kousoano Nauvoo, oh men pilehu kiheng arail mehkoaros, oh ni arail pwoson eh doadoahk pene re kawada ehu Tehnpas en

Koht. Kalokolok kin pwarada, ahpw ni tehnpaso eh apwtehn nek re ong pil pweksangehr nan wasao ong nan sapwtehn me sohte me men ahneki.

Nanti oh tohnmeteri ahpw pilehu tepda ni arail koadoahkehki sounpar pahisek pwe ren kawada temple en Salt Lake me kesihker nan lepinsapw me mih pali maun en kitail me mih nan Conference center rahnwet.

Uwen tohnmeteri ieu kin kalapw iangih kokouda en temple oh atail kin pwarek nan temple. Me ngeder ihrko me koadoahke oh diaredi apwal pwe re en kak alehdieng pein irail oh arail peneinei kapai kan me kin dierek nan tehnpas akan en Kauno.

Dahme kahrehda me ngeder kin wiahki tohnmeteri laud pwe re en kak ale kapai en nan temple? Ihr me wehwehki kapai poatoapokat pwukat ese me sohte meiroang me nohn lap, sohte pweipwei me nohn toutou, sohte apwal me nohn apwal me pahn kak katiasang ihr kapai pwukat. Mwailakan solahr kin nohn reirei, kahpwal kan kin sohla itar, oh soansued kin sohla wede. Re wehwehki me tiahk sarawi me kin alahldi nan temple me kahrehieng kitail en ehu rahn pwurala rehn rehn Samatail Nanlang nan atail peneinei oh alehdi kapai oh manaman sang powe kin pwainla tohnmeteri koaros oh nanti koaros.

Rahn pwukat, palilaud en kitail sohte nohn anahne lel kahpwal pwe kitail en kak lel nan temple. Welikis eisek en towe en mwomwohdiso mih nan irair en mwail riepwiki oang ni temple, oh ong me ngeder kitail, e pi pil inenen kerensang.

Ma ke iangehr lel nan temple ong pein kowe, oh ma ke kin mih ekis keranih ehu temple tohnmeteri me ke kak wia iei ken kin katohrehsang ekis ansou nan amwail kediropwkan oh kin ngoangki kohla nan temple. Me tohto me kitail kak wia nan temple kan ong irailko me wie awiawih apali veil o. Ni atail wia doadoahk ong irail, kitail pahn ese me kitail kanekehlahr mehkot me pein irail sohte kak wia. President Joseph F. Smith, nan kalohk

ieu, e mahsanih: "Pwehki doahk me kitail kin wia ong irail, sihn me salih irail pahn pwupwsang ihr, Rot me kapil irail pahn sohrala, pwe marain en kak sere irail ah re pahn rong nan sapwen ngehno me doahko wiawihengehr irail sang neirail serihkan met, oh pan ianguhk perenki koadoahkepen pwukoah pwukat.⁵ Rieiko, doahk wet iei atail.

Nan ei peneinei, nan soahngkei me se kin wia, ih me se kin iang kesempwalki iei ansou kan me se kin patpene nan temple oh wia doahk en katengtengpene ong aht peneinei me melahrko.

Ma ke saik lel nan temple, de ma ke iang *ehr* ahpw met solahr warohng naineki temple recommend, sohte ehu mehkot me kesempwal sang ke en nantiheng pwe ke en kak warohng kohla nan temple. Mwein ih met me ke kak tohnmeteiki, ke en wahdohng ahmw mour en idawehn ahnepen recommend, mwein pahn sang ni ahmw pahn kesehla mehkot suwed me ke ahnlahr. De mwein ke en ahneki pwoson oh kaihahnehkinuhk pwain ahmw meiroang. Sohte lipilipil dah, warohng pidelong nan Tehnpas en Koht. Alehdi Temple recommend oh kanaiehng pwe e inenen Kesempwal.

Ke pahn sohte kak alehdi soahng koaros me mie nan mwomwohdsot lau ke pidelongehng nan tehnpas en Koht oh alehdi kapai kan koaros me awiawihuk mwo. Ih kapai me keieun kesempwal nan atail wia towe en mwomwohdsot iei kapai kan me kitail kin alehdi nan tehnpas kan en Koht.

Eri met, iengei me mih ni sounpar en me pwulopwul kan, kihiang temple nan amwail pilahn ansou koaros. Dehr wia mehkot me pahn katiasang kumwail en pidelong oh ale kapai sarawihkan loale. I kapinga kumwail me kin iangehr poaden kohla oh wia pepdais en me melahrkan, amwail kin sangkenei en pirida pwe kumwail en iang wia pepdais mwohn sukuhl kin tep. I sohte kak medewehda ehu wiepen tapiada rahn

akan me pahn mwahusang.

Ong me naineki kisin serihkan, I men ehukiheng kumwail kaweid mwahu eiu sang President Spencer W. Kimball. E nda: "e pahn inenen mwahu ma. . . pahpa oh nohno kan pahn kihiang nan pere koaros kilelen temple pwe neirail serihkan, sangete ni arail pwelel, en kin kak kilang kilele rahn koaros lao e wiahla kisehn arail mour. Ni ansou me re pahn lel sounpar me re pahn anahne wiahda pilipil kesempwalo me pid kohla nan tehnpas sarawi, re pahn eshier."⁶

Serihkan kin koulki nan Primary:

I kin pereniki kilang Temple

I pahn pidelong ehu rahn.

I pahn inou ong Semei

I pahn inoukihda ien peik.⁷

I peki ni ngidingid kumwail en padahkiheng ihr kesempwalpen temple.

Sampah kin kak wia wasa me doahk laud oh diren kahpwal. Mehkan me kin kak apihkitaildi kin kalapw kapkapel kitail. Ni kowe oh ngehi ata pahn kohla ni tehnpas sarawi kan en Koht ni atail tamataman inou sarawi kan me kitail kin wiahda wasao, kitail pahn ahpwete kehlailla oh kakohng kahpwal koaros oh powehdi ehuehu kasongosong. Nan wasahn kaudok sarawi wet kitail pahn diar meleilei; kitail pahn weliakapwala oh kakehlailla.

Eri met rieiko, I pahn ekiste sair temple ieu mwohn ai pahn kaimwsekla ei padahk. E pahn me keren, ni temple kapw kan pahn kokouda, ehu pahn kokouda nan kahnihmw ehu me kokouda pahr riekid limepwiki samwalahro. I koasoakoasoia temple me wihwiawi nan Rome met.

Temple koaros iei tehnpas en Koht, kin wiewia doahk kan koaros oh kapai kan koaros pil mie. Temple en Rome e ekis weksang pwehki eh wie kokouda nan wasa poadoadkei nan sampah, kahnihmw me soukohp en mahs ko, Piter oh Pohl padahk rongamwahu en Kraiss oh pil ira koaros kamala mwo.

Nan Oaktrophe samwalahro ni aht pokonpene ni keimw en pali meing en palimesen Rome, I ahneki ansoumwahu oh wia kapakap en Kasarawi ni aht kaukaunop en kamwakidada pwehlo. I kehn me I anahne lukehieng senedor Lucio Malan oh vice mayor en Rome Giuseppe Ciardi en iang welik sapwel me diren pwelel. Ira iang kisehn pilipil me mweidada atail kak kawada temple nan arail kahnihmw.

Rahno ekis rotorot ahpw ekis karakar, e mesmesen kotou, ahpw mwein e pil sohte daulih dingiding riau me mwer. Ni pwihn en koul ahr koul ni lokaiahn Italy ngilen koul "The Spirit of God," aramas kin kehn me e duwehte me nanleng oh sampah koaros wie kokoul en kaping ong Koht lapalap. Pilenmas ahpw sohte kak tokedi.

Rahn ehu me pahn leledo, me pwoson kan en nan "kahnihmw Poatoapoato," pahn alehdi tiahk sarawi me poatoapoat nan tehnpas sarawi en Koht.

I kaping kalahnganki ong Semei Nanleng Temple me wie kokouda nan Rome oh Temple teikan koaros, sohte lipilipil wasa re mih. Ehu ehu kin wia mehn ser ong sampah, kasalepen atail kedehde me Koht, Samatail Soutuk ieias, me kupwurki kapaiakitailda ahpw ni mehlel, en kapaiada sapwelime seri en nan dih koaros. Ehu ehu temple kat wia kasalepen atail kedehde me mour mwurin mehla, e inenen mehlel duwehte atail mour nin sampah. Iei duwen ahi kadehde met.

Rieiko, kitail en tohnmeteikhla mehkoaros me anahn pwe kitail en kak iang kohla nan temple oh kolokol pepehm en nan tehnpas sarawi nan loaletail oh nan imwatail kan. Kitail en idawehnwei Kraiss me wiahda tohnmetei lapo oang kitail pwe kitail en kak mour rehn Koht oh kekeirda poatoapoat nan wein Koht. Iei met ahi pekipek mehlel, oh I peki met ni mwaren atail Sounkomour, Kaun Sises Kraiss, ahmen.

IREN SAWAS AKAN

1. Joseph F. Smith, nan Conference Report, Oaktohpe 1902, 3.
2. Tehk Wilson Felipe Santiago oh Linda Ritchie Archibald, "From Amazon Basin to Temple," *Church News*, Mahs 13, 1993, 6.
3. Tehk C. Jay Larson, "Temple Moments: Impossible Desire," *Church News*, Mahs 16, 1996, 16.
4. Heber C. Kimball, nan Orson F. Whitney, *Life of Heber C. Kimball* (1945), 67.
5. *Teachings of Presidents of the Church: Joseph F. Smith* (1998), 186.
6. *The Teachings of Spencer W. Kimball*, ed. Edward L. Kimball (1982), 301.
7. Janice Kapp Perry, "I Love to See the Temple," *Children's Songbook*, 95.

Padahk Kan ong Atail Ahnsou

Padahk kan en kapahieu en Rahn Sarawi kan en Priesthood en Melkisedek oh Pwihn en Sawas en Lih pahn pid "Padahk Kan ong Atail Ahnsou." Ehuehu padahk kan kak en kaunopda sang ehu padahk de tohtohsang me kohda nan tiepene lap me imwisekla keieu kerendo. President kan en stake oh district kak en pilada mehnia padahk me konehng en doadoahk, de re kak kepwukoahki pisop kan oh president kan en prans pwukoa wet. Kaun kan konehng kangoangehki koaros kesempwalpen ohl akan en Priesthood en Melkisedek oh lih akan en Pwihn en Sawas en Lih irail en koaros onopiki padahk kante ni Rahn Sarawi kapahieu pwukat.

Irail akan me towehda padahk kan en kapahieu en Rahn Sarawi kan alehdi kangoang en onopiki oh wahdo ni wasahn kasukuhl makasihni kapw me audaudiki padahk kan en tiepene lap me imwisekla keieu kerendo.

Kaweid Kan ong Kaunopadahn Padahk ehu sang Kapahrek Padahk Kan

Kapakapki Ngehn Sarawi en ie-iang uhk ni omw pahn onopiki oh padahngki padahk(kan). Ke mwein

pahn kasongosong en kaunopada padahko sang iren sawas teikan, ahpw padahk kan en tiepene lap iei me koasoandi oh kamana-man en padahk. Ahmw pwukoa iei en sewese mehteikan esehla oh momourki rongamwahuo ni duwen eh padahk nan tiepene lap en Mwomwohdiso me keimwsekla keieu kerendo.

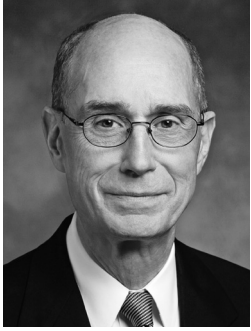
Tehksapahl padahk(kan), raparapahki tepin padahk kan oh padahk kan me apwaliaa anahn akan en towe kan en pwihn. Pil rapahki soai kan, ire kan en pwuhk sarawi, oh iren mahsen kan sang padahk(kan) me pahn seweseiuk padahkih mehlel pwukat.

Wiahda ehu oaralap en duwen padahkih tepin padahk kan oh padahk kan. Oaralap wet konehng en iangahki peidek kan me pahn sewese towe kan en pwihn:

- Rapahki tepin padahk kan oh padahk kan nan kapahrek padahk(kan).
- Medewe duwen wehweparail.
- Ehukihda wehwe, iren madamadau kan, irair kan, oh kadehde kan.
- Doadoahngki tepin padahk oh padahk pwukat nan arail mour kan.

SOUNPWONG KAN	DIPWISOUN PADAHK KAN ONG KAPAHIEU EN RAHN SARAWI
Mei 2011– Oaktohpe 2011	Padahk kan me ntingda nan Mei 2011 <i>Liahona</i> *
Nopempe 2010– Epreil 2011	Padahk kan me ntingda nan Nopempe 2010 <i>Liahona</i> *

*Padahk pwukat mie (ni lokaia tohto) ni conference.lds.org.



Sang President Henry B. Eyring
Sounsawas Keieu nan Presidensi Keieu

Ansou Mwahu kan en Wia Me Mwahu

Sapwellimen Kauno ahl en sewese irail akan me ahniki anahn en paliwar kin doadoahk sang aramas akan me pwehki limpoak kin kasarawiala pein irail oh dahme re ahniki ong Koht oh Sapwellime doadoahk.

Riei ohl oh riei lih akan kahrepen ahi padahk wet iei en wahu-neki oh kapingki dahme Kauno ketin wiahier oh ketin wiewia pwehn apwalih me paisuwed oh me anahn akan nanpwungen Sapwellime serihkan pohn sampah. E ketin poakohng Sapwellime serihkan me anahn oh pil irail akan me men sawas. Oh E ketkihda wiepe kan pwehn kapaida koaros irail akan me kin anahne sawas oh me kin kihda sawas.

Samatail Nanleng kin ketin karonge kapapak kan en Sapwellime serihkan nan sampah pwon me pekipeki kisin tungoal, likou pwehn pwaindi paliwararail, oh soar me kin kohdo sang koahiek en kak pein apwalih pein irail. Pekipek pwukat lelohngehr Ih sangete ansou me E ketkihieng ohl oh lih pohn sampah.

Ke kin rongada duwen anahn pwukat nan pein amwail wasa oh sang nan sampah pwon. Ahmw mohngiong kin kalapw mwekidkihda

pepehm en limpoak. Ni ansou me ke tuhweng emen me nannanti en diar doadoahk ke kin inangih sewese. Ke kin pehm ni ansou me kin kohla nan imwen liohdi oh kilang me sohte kene mwenge. Ke kin pehm ineng en sawas ansou me ke kin kilang kilel en serihkan wie sengiseng mwomwohd nan mohn imwarail me kin ohkihla rerrer en sahpw de kisiniei.

Pwehki Kauno kin ketin karonge arail likuwer kan oh mwahngih ahmw limpoak mehlel ong irail, sangete ni tepin kawa E kin ketkihda wiepe kan pwe Sapwellime tohn-padahk kan en sawas. E ketin luke Sapwellime serihkan en meiroangki arail ansou, arail pai kan, oh pein irail en iang Ih papah mehteikan.

Sapwellime ahl en sawas kin ekei pak kahdaniki momourki kosonned en kasarawi. Ni ehu mwehi tohrohr Sapwellime ahl kahdaniki united order. Nan atail mwehi e kahdaniki Church welfare program.

Ahd akan oh irair oaritik kan en doadoahk pwukat kin wekidekla pwehn apwalih anahn akan oh irair akan en aramas. Ahpw ansou koaros sapwellimen Kauno ahl en sewese irail akan me ahniki anahn en paliwar kin doadoahk sang aramas akan me pwehki limpoak kin kasarawiala pein irail oh dahme re ahniki ong Koht oh Sapwellime doadoahk.

E ketin lukehier oh poahngoakih kitail en towehda Sapwellime doadoahk pwehn pwokada irail me anahn. Kitail kin inouki en wia met nan pihl en pepdais oh nan tehnpas sarawi kan en Koht. Kitail kin welia-kapw inouo ni Rahn Sarawi kan ni atail kin alehda kamadipw sarawi.

Kahrepen ahi pato rahnwet iei en kawehwehda ekei ansou mwahu kan me E ketkihda ong kitail pwehn sewese mehteikan me anahn. I sohte kak koasoia koaruhsiehn nan ansou mwotomwot me kitail ahnikihpene. Me I kasik iei en weliakapw oh kakehlailih amwail inou en sawas.

Mie koul en sarawi ehu me pid luk en Kauno ong doadoahk wet me I kin kouluki sangete ni ei kisin pwutak. Ni ahi serio I kin tehk ngihl kaperen en koulo laudsang ahi kin tehk manaman en mahsen en koulo. I kapakapiki me kumwail pahn pehm mahsen kan nan mohngiongumwail rahnwet. Kitail rong mahs mahsen kan:

I wiahda me mwahu nan sampah rahnwet?

I sewese me anahn?

I kaperenihada me nsensuwed oh kaperenih emen?

Ma soh, eri I sohte pweida mehlel. Ahn emen ah wesik marahrahda rahnwet

*Pwehki I ngoangki sawas?
I sewese me soumwahu oh
toutoulahr?
Ni arail anahne sawas I mih
wasao?
Eri pirida oh wiahda mehkot
laudsang
Laudsang ouramaniki imwomu
nanleng.
Wiewia me mwahu kaperen,
kaperen dauliala sosohng,
Kapai ehu en puukoa oh
limpoak.¹*

Kauno kin ketin poahngoak ong kitail koaros ni ansou me mie kah-pwal. Ekei pak e kak wia pepehm en limpoak ong emen me anahne sawas. Pahpa men kak pehmada ansou me e kilangada serihmen pwupwidi oh kamedekehla pwukie. Nohno men mwein pehmada ni ansou me e rongada ngilen nah seri sengida nihpwong. Pwutak emen de serepein men mwein pehmada limpoak ansou me aramas emen nsensuwed de masepwehkada nimwen sukuhlo.

Kitail koaros kin pehmada limpoak ong mehteikan me kitail sohte pil ese. Ni karasaras, ni amwail rongada duwen repwoht kan en ilok kan kohkohwei nan lepin sehd en Pacific sang ni rerrer en sahpuw me wiawi Sapahn kumwail perkihda irail akan me kakete ohla.

Pepehm en limpoak kohdohng kiden kumwail ansou me kumwail rongada duwen lapake nan Queensland, Australia. Repwoht nan rohng kasalehdahte uwen tohto kan me anahne sawas. Ahpw tohtohn kumwail pehm duwen lokolok en aramas ko. Poahngoako alehdi pasapeng sang towe kan en Mwomwohdiso meh 1500 [Kid lime pwuki] de tohtohsang nan Australia me kohdo iang sawas oh kansenamwahuih aramas.

Irail wekidala arail pepehm kan en limpoak ong madamadau en mwekidki arail inou kan ong Koht. I kilangehr kapai kan me kin kohdohng aramas emen me anahne sawas oh alehdi oh ong aramas me kin alehda ansou mwahu en kihda sawas.

Pahpa nohno eripit kan kin kilang anahn akan rehn mehteikan duwen wiepen wahdo kapai kan nan mour en neirail pwutak kan oh serepein kan. Me kerendohte, seri silimen wahdo mwonge iou nihmwato. Arail pahpa nohno ese me se anahne sawas oh kapatahieng neirail serihko nan ansou mwahu en papah kiht.

Pahpao oh nohnohu kapaiada aht peneineio sang ni arail papah sapan. Sang ni arail pilipil en mweidehng neirail serihkan en iang towehda nan kisakiso, re kihda kapai kan ong nein neirail serihkan ehu rahn. Sirei kan rehn serihko ni arail mweselsang nihmwato kihienge koapwoaroapwoar me nein neirailko pahn ehu rahn paieki papah wet. Irail pahn padahkihieng neirail serihkan duwen kansenamwahu en kihda papah ong Kauno. I taman pepehm en peren ni ahi serio ni ahi rekpwel likin imwen emen mehn mpat mwurin ahi pahpao eh ndahiengie. Ni ansou me I kin luk en kihda sawas I kin taman oh kamehlele koul en sarawio, "Sweet is the work my God, my King."²

I ese me lepin mahsen kan en koulou ntingdi pwehn kawehwe popohl me kin kohdo sang kaudok ong Kauno ni rahn en Sapad. Ahpw serihko me mih ni aht wenihmwowie pepehm ni ehu rahn tohrohr popohl me kin kohdo sang wiewia Sapwellimen Kauno doadoahk. Oh arail pahpa nohno kilangada ansou mwahu en wia mwahu oh kihienge popohl ong dih tohto.

Sapwellimen Kauno ahl en apwalih me anahn kin kihda pil ehu ansou mwahu ong pahpa nohno kan en kapaiada neirail serihkan. I kilangada nan imwen sarawio ehu Rahn Sarawio. Serihmen kihienge pisopo kisin likoun meiroang ni ansou me e pidolong nan mihting en kamadipw sarawi.

I ese peneineio oh pwutako. Peneineio ahpwtehndesehda duwen emen nan wardo me anahne sawas. Pahpao ndahieng mehkot rehn serio ni ansou me e kalaude uwen meiroang en kaisihsol me e kihienge nan enpelopo: "Se kaisihsol rahnwet

oh kapakapki irail akan me anahne sawas. Menlau kihienge enpelop wet ong pisopo. I ese me e pahn kihda pwehn sewesehkin irail me arail anahn akan laud sang aht."

Pwutako pahn taman Rahn Sarawio karakar en nsenamwahu oh kaidehn pepehm en men mwonge. I kilangada ni ah sireio oh duwen ah kolokol enpelopo teng me e ahniki likilik laud en ah pahpao en wahla meiroang en peneineio ong me paisuwed kan. E pahn taman rahno ansou me e pahn dihken, oh mwein erein.

I kasawiada soangen perenohte nan mesen irail akan me sewese aramas pwehki Kauno nan Idaho sounpar ekei samwalahro. Teton Dam ohla, elehieng lapake, ni Rahn Kaunop, Suh 5, 1976. Aramas ehk-emen mehla. Aramas kid-kei mweselda karuwaru sang imwarail ko. Ekei ihmwo ko lapake wahsang. Oh ihmwo epwikihkei uwen ohla pahn kak en kamwakelda oh kamwahula sang ni pai me laud-sang dah me aramas oko ahniki.

Irail me rongada duwen paisuwedo pehm limpoak oh pehmada poahngoak en wiahda me mwahu. Mehn mparail kan, pisop kan, president kan en Pwihn en Sawas en Lih, kaun kan en pwihn, sounpadahk en ihmwo kan oh sounpadahk en pas kan mweselsang nihmwarail oh arail doadoahk pwehn kamwakelehda imwen me lapake lelohng.

Ehu pwopwoud pwurodohng Rexburg mwurinte lapakeo sang ni ara mweimweit de vacation. Ira sohte kohla kilang pein imwarao. Ahpw, re kohla diar arail pisopo oh idek iawasa me ira kak sawas. E kaweidkinira peneinei ehu me anahne sawas.

Mwurin rahn ekei ira kohla kilang nihmwarao. E sohla mie, wisiksang nan lapakeo. Ira pwurala rehn pisopo oh peidek, "Met, dah me komw kupwurki sen uhd wia?"

Sohte lipilipil wasa ke koasoanie, ke kilangehr manaman en limpoak me kin wekideklahng meiroang tohnmetei. Mwein e sohte wiawi mwurin kahpwal laud. I kin kilang nan pwihn en priesthood ansou me emen towe

kin kesihnen oh kawehwe anahn akan en emen ohl de lih me rapapahki doadoahk pwehn apwalih pein ih oh ah peneinei. I kak pehm limpoak nan pereu, ahpw ekei kin kihda ahd akan en aramas me kak kadoadoahkih me anahno.

Dah me kin wiawi nan pwihn en priesthood oh nan ihmw lapake kan nan Idaho iei kasansalepen sapwellimen Kauno ahl ong sewese irail me anahn laud en pwurehng kak pein apwalih pein irail. Kitail kin pehm limpoak oh kitail kin ese duwen mwekid nan sapwellimen Kauno ahl pwehn sawas.

Kitail kasarawih nan pahr wet sounpar 75 en welfare program en Mwomwohdiso. E tepida pwehn apwalih anahn en irail akan me sohla arail doadoahk, arail mwaht oh lella imwarail kan nan irair me ansou kahdaneki "The Great Depression."

Anahn laud akan en sampah mie ong sapwellimen Sahn Nanleng serihkan nan atail mwehi duwen me kin wiawi mahs oh pahn wiawi ansou koaros. Padahk poahsoan kan en Church Welfare Program kaidehn ongete ansou ehute de ehute wasa. Re wiawihda ong ansou koaros oh wasa koaros.

Padahk pwukat pid pali ngehn oh re soutuk. Pwehki kahrepe wet, wehwehki padahk pwukat oh padokehieng nan atail mohngiong pahn mweidohng kitail en kilang oh alehda ansou mwahu kan en sawas sohte lipilipil ansou oh wasa me Kauno kin ketin lukeikitail.

Iet ekei padahk me kaweidie ansou me I men sawas nan sapwellimen Kauno ahl oh ansou me I alehdi sawas sang mehteikan.

Keieu, koaros kin ahniko laudlahn peren oh laudlahn popohl ni ansou me irail kak apwalih pein irail oh arail peneinei oh eri kak uhd pil sewese mehteikan. I kin kapingki irail akan me kin seweseie nan ahi anahn akan. Oh I pil kapingki nan sounpar akan kohdo irail akan me seweseie en uhtohrada. Ngehi eri pil ahpwete kapingki irail akan me kasalehiong

duwen doadoahngki ekis me depala rehi pwehn uhd sewese mehteikan.

I esehla me wiepen ahniko depala iei en netiki tikitiksang me I kin alehdi. Sang ni depala wo I iangehr kamehlel sang irair kaperen kan me kisakis kin mwahusang ale meh-kot. Mwejn kisehn met iei pwehki ansou me kitail kin kihda sawas nan sapwellimen Kauno ahl E kin ketin kapaikitailda.

President Marion G. Romney mahsanih duwen doadoahk en welfare, "Ke sohte kak kisakis oh kowe eri semwehmwehla nan doadoahk wet." Ih eri kihda mahsen sang president en ah misin, Melvin J. Ballard, ni wiepe wet: "Aramas emen sohte kak en patohwanda kisin lepin pilawahkis ong Kauno ni eh sohte pahn alehdi lopwon ehu pwon kopwurupwurdohng."³

I diarada nan ahi mour me met mehleh. Ansou me I kin kisakis sapan ong sapwellimen Sahn Nanleng serihkan me anahn, E kin ketin sapan ong ie.

Keriau en padahk en rongamwahu me wia kaweid ong ie nan doadoahk en welfare iei manaman oh kapai en miniminpene. Ni atail kin patpene pwehn sewese aramas me anahn, Kauno kin ketin kapatahpene atail mohngiong kan. President J. Reuben Clark, Jr. kawehwe ni duwen met: "Kisakis en sawas wet . . . me mwejn wahdo pepehm en pirien ni ansou me ohl akan sang kaiahn oh doadoahk koaros kin patpene doadoahk nan mwetuwel en Welfare de wia ehu doadoahk tohrohr."⁴

Kalaulahn pepehm en pirien kin mehleh ong me kin ale kisakiso duwehte me kin kihda kisakiso. Lel rahnwet, ohl emen me I iangih sapwele pwelmatak nan imwe lapakehdao nan Rexburg kin wiahkinie rie. Oh e kin pehm soar laud pwehki eh wia koaros me e kak wia ong pein ih oh ah peneinei. Ma se sohte patpene doadoahk, kiht koaros pahn katiasang kapai en pali ngehn.

Met uhd kahluwa kitail ong kesiluh en padahk duwen mwekidki mehkot

nan doadoahk en welfare ongie. Kapatahieng omw peneinei nan doadoahko pwe ren kak esehla duwen apwalih emenemen ni arail pahn apwahpwalih mehteikan. Noumw pwutak kan oh serepein kan me kin ianguhk papah mehteikan me anahne sawas pahn ahpwete kin sewese emenemen ni ansou me irail pahn anahne sawas.

Padahk kesempwal kapaieu en Church Welfare I esehla ni ahi wia pisop. I kohdo ansou me I idawehn kaweid sang nan pwuhk sarawi en rapahki me paisuwed akan. E wia pwukoa en pisop en rapahki oh kihda sawas ong irail akan me anahne sawas mwurin soahng koaros me irail oh arail peneinei kak en apwialia. I diarada me Kauno kin ketin kadar Ngehn Sarawi en kamangaida ilek en "rapahki oh ke pahn diar"⁵ ni apwahpwalih me paisuwed akan duwehte eh kin sawas ni diar mehleh. Ahpw I pil esehla en kapatahieng president en Pwihn en Sawas en Lih nan ropiropo. Liho me mwejn pahn tepin alehdi kamarain en ihs me anahne sawas.

Ekei kumwail pahn anahne kamarain wet nan sounpwong kohkohdo kan. Pwehn wauneki sounpar 75 en Church Welfare Program, towe kan nan sampah pwon pahn luk en iang towehda "Day of Service" de "Rahn en Kihda Sawas." Kaun kan oh towe kan pahn rapahki kaweid sang powe ni arail pahn kaunopada arail pilahn kan.

I pahn kihda iren kaweid siluh ni amwail koasoanehdi amwail pilahn en sawas akan.

Keieu, kaunop pein kumwail ni pali ngehn. Ihte ma Tomw en Sounkomouro kamwuterekih mohngiong kan me kumwail pahn kak kilang mwahu me imwin pilahno iei en kapaiada koaros pali ngehn oh paliwar en mour kan en sapwellimen Sahn Nanleng serihkan, emenemen de kisehn pwihn ehu.

Ahi kaweid keriau iei en pilada aramas me pahn alehdi sawas irail akan me irair me re mih loale pahn

sair irail akan me pahn kihda sawaso. Aramas me kumwail pahn papah pahn pehm amwail limpoak. Met mwein pahn kihng irail nsenamwahu laudsang, ni duwen me koulo inouki, sawas me kumwail kihng arail anahn teikan.

Keimwseklahn ahi kaweid iei en doadohngki manaman en minimin en peneinei kan, pwihn kan, oh pwihn utuht kan, oh aramas akan me kumwail ese nan amwail kousapw. Pepehm en minimin pahn kalaudehla doadoahk en papah me kumwail pahn kihda. Oh pepem en minimin pwukat nan peneinei kan, nan Mwomwohdiso, oh nan kousapw kan pahn laudla oh wiahla sohso poatoapoot ansou werei mwurin doadoahko eh pahn imwisekla.

Met iei ahi ansou mwahu en ndahieng kumwail uwen ei kapingki kumwail koaruhsiehn. Sang ni papah limpoak me kumwail kihda ong Kauno I kin alehdi kaping kalahngan sang aramas akan me kumwail kin sewese ni ahi kin tuhweng irail.

Kumwail diarehr wiepen pwokada irail sang ni amwail sawas ni wiepen

Kauno. Kumwail oh tohnpadahk karakarahk kan en Sounkomouro duwei kumwail kihla amwail sawas ni soupeikasal oh aramas akan me kumwail sewesehier uhd song en kapwurehiengie kalahngano.

I kin pil alehdi soangen kaping kalahngan wet sang aramas akan me patehng kumwail doadoahk. I taman ehu pako keskesihnen rehn President Ezra Taft Benson. Se koasoakoasoia duwen papah nan Mwomwohdiso en Kauno. E kapwuriamweikinie ah peren laud ansou me e ndahla, ni eh pasur nan peho. “Uhdahn I poakohng doadoahk wet, oh mehleh me doadoahk met!”

Sang rehn Kauno I kapahwei kaping kalahngan pwehki amwail doadoahk en papah sapwellimen Samatail Nanleng serihkan. E ketin mwahngih ihs kumwail oh E ketin mwahngih amwail nanti, pwersek, oh tohnmehi. I kapakapki me E pahn ketkihieng kumwail kapai en kilangada wahn amwail doadoahk nan popohl en irail akan me kumwail sewese pwehki Kauno.

I ese me Koht Sahn ieias oh kin

ketin karonge atail kapakap kan. I ese me Sises iei Krai. Kowe oh irail akan me ke papah kak en mwakelekelda oh kakehlail sang papah Ih oh kolokol Sapwellime kosonned akan. Ke kak ese duwen ahi pein ese, sang ni manaman en Ngehn Sarawi, me Joseph Smith wia sapwellimen Koht soukohp en kapwurehdo metkinin mehleh oh ieias, me iei metkinen. I kadehde me President Thomas S. Monson iei soukohp ieias en Koht. E wia karasaras lap en me Kauno ketin wia: kohseli wiewia me mwahu. I kapakapiki kitail en parokedi atail ansou mwahu kan en “pwokada peh kan [me kin] mwotoudi, oh kakehlailiw pwukie luwet akan.”⁶ Ni lengileng sarawi en Sises Krai, ahmen.

IREN SAWAS AKAN

1. “Have I Done Any Good?” *Hymns*, nempe 223.
2. “Sweet Is the Work,” *Hymns*, nempe 147.
3. Marion G. Romney, “Welfare Services: The Savior’s Program,” *Ensign*, Nopempe 1980, 93.
4. J. Reuben Clark Jr., nan Conference Report, Oaktophe 1943, 13.
5. Tehk Madiu 7:7–8; Luk 11:9–10; 3 Nephi 14:7–8.
6. Doctrine and Covenants 59:7, 21.